

Anvend de kompenserende ordninger

- Få støtte ved hjælp af personlig assistance, mentor, isbryderordning, hjælpemidler og fortrinsadgang

Indhold

Indledning.....	3
Personlig assistance i erhverv.....	5
Personlig assistance under efter- og videreuddannelse	8
Hjælpemidler, arbejdsredskaber og arbejdspladsindretning	12
Isbryderordningen - løntilskud til nyuddannede med handicap.....	15
Mentor	18
Fortrinsadgang	21

Indledning

Personer med handicap skal have samme muligheder for at deltage på arbejdsmarkedet som personer uden handicap.

”Anvend de kompenserende ordninger” er en pjeces udarbejdet af Specialfunktionen Job & Handicap. Pjecen giver et overblik over de mange muligheder for at kompensere for handicap i erhverv.

De kompenserende ordninger medvirker til, at flere personer med et handicap kan blive en del af arbejdsfællesskabet. Dette er til gavn for både den enkelte, for samfundsøkonomien og for virksomhederne, som mangler arbejdskraften.

I pjecen her finder du information om:

- Personlig assistance i erhverv
- Personlig assistance til efter- og videreuddannelse
- Hjælpemidler
- Isbryderordningen
- Mentor
- Fortrinsadgang

Ønsker du at vide mere om dine muligheder for at anvende de kompenserende ordninger, kan du kontakte dit lokale jobcenter.

Funktionsnedsættelse eller handicap?

Det miljørelaterede handicapbegreb skelner mellem begreberne funktionsnedsættelse og handicap. En funktionsnedsættelse kan være det umiddelbart konstaterbare, fx høretabet, lammelsen, ordblindheden, depressionen osv. En funktionsnedsættelse behøver ikke at være et handicap, men kan blive det, hvis den medfører, at man møder barrierer i sine omgivelser. Det er i disse situationer, at vi skal overveje mulighederne for at kompensere for at skabe lige muligheder for erhvervsudøvelse.

Det miljørelaterede handicapbegreb kan illustreres således:

Funktionsnedsættelse + barriere = handicap

Handicap + kompensering = lige muligheder

Personlig assistance i erhverv

Jf. lov om kompensation til handicappede i erhverv, kapitel 3.

Personlig assistance i erhverv betyder, at man kompenseres med praktisk bistand eller særlig personlig støtte, når en funktionsnedsættelse medfører barrierer i opgavevaretagelsen. Ordningen kan kombineres med de øvrige kompenserende ordninger.

Hvilke støttemuligheder omfatter ordningen?

- Praktisk bistand fx specifikke løft, sekretær- eller chaufførbistand og korrekturlæsning
- Tegnsprogstolkning inkl. skrive-tolkning, MHS-tolkning og videotolkning
- Særlig personlig støtte fx støtte til struktur, overblik og kvalitetssikring af opgaver.

Hvem er omfattet?

- Ansatte i ordinære job og fleksjob
- Selvstændige
- Personer, der deltager i virksomhedspraktik eller løntilskud efter Beskæftigelsesindsatsloven
- Personer i Isbryderordning
- Personer i seniorjob efter lov om seniorjob

Personer ansat i beskyttet beskæftigelse efter Serviceloven § 103 er ikke omfattet. Støtte til dette skal bevilges efter Servicelovens paragraffer.

Betingelser for bevilling

For at være omfattet af mulighederne for personlig assistance, skal man have et varigt og betydeligt handicap.

Det betyder, at der ikke må være tale om en funktionsnedsættelse af forbigående karakter, og at funktionsnedsættelsen skal medføre en betydelig barriere i det konkrete job. Det er en forudsætning, at der ikke er uforenelighed mellem erhvervet og handicapet.

Omfang

Ved 37 timers ansættelse er det som udgangspunkt muligt at få personlig assistance i op til 20 timer om ugen. I de særlige tilfælde, hvor der er tale om flere handicap eller et meget betydeligt handicap, er det muligt at få assistance i op til fuld tid, dvs. 37 timer ved 37 timers ansættelse.

For deltidsansatte, delvist raskmeldte og fleksjobansatte er det som udgangspunkt muligt at få personlig assistance i op til 20/37-dele af den fremmødte tid.

Antallet af personlig assistancetimer bevilges altid efter en konkret vurdering af behovet i det enkelte tilfælde. Det bevilgede timetal vil derfor som regel være mindre end bevillingsloftet.

Ansættelse og tilskud

Ansættelse af en personlig assistent kan foregå på følgende måder:

- Assistenten ansættes på ordinære vilkår i virksomheden
- Assistenten rekvireres hos et vikarbureau
- En tegnsprogstolk rekvireres hos et tolkebureau

Som udgangspunkt får arbejdsgiver et tilskud til den personlige assistents løn svarende til studentertimeløns-satsen forhandlet mellem HK og staten. Hvis assistentens opgaver er særligt kvalifikationskrævende, kan jobcenteret give mindstelønnen på det pågældende område. For tolkning findes særlige satser.

Særligt om personlig assistance i fleksjob

Personer i fleksjob kan også få personlig assistance. Personlig assistance kan være med til at øge både timetal og effektivitet i et fleksjob, og det kan gøre flere typer af job mulige for den fleksjobvisiterede. Allerede ved etablering af fleksjobbet bør det overvejes, om personens skånehensyn kan imødekommes med kompenserings.

Hvordan søger du?

- Kontakt din sagsbehandler eller en nøgleperson på handicapområdet i dit lokale jobcenter, hvis du mener, at personlig assistance er relevant for dig.
- Tilskud til personlig assistance kan først bevilges, når der er et konkret job eller tilbud at tage udgangspunkt i.
- Jobcentret afgør i forbindelse med sagsbehandlingen hvilken dokumentation, der er behov for at indhente.
- Det anbefales, at der afholdes et møde mellem jobcenter, borger og arbejdsgiver for at vurdere udfordringerne og mulighederne for kompenserings i det konkrete ansættelsesforhold.

Eksempler på bevilling af personlig assistance til erhverv

Administrativt arbejde

Per er blikkenslager og ordblind. Han får personlig assistance til at udfylde arbejdssedler og til at renskrive det, som han har indtalt på sin diktafon.

Fysiske aktiviteter

Ashil er gangbesværet og pædagog. Han får personlig assistance til bestemte fysisk belastende aktiviteter med børnene.

Tolkebistand

Pia er sekretær og stærkt hørehæmmet. Hun får tolkebistand i forbindelse med møder på arbejdspladsen.

Delvis raskmelding

Jens er elektriker og har alvorlig kraftnedsættelse i armen efter en arbejdsskade. Han kan ikke arbejde med armen løftet. Efter en længere sygdomsperiode genoptager Jens sit tidligere arbejde på en delvis raskmelding med 8 timers personlig assistance om ugen. Efter en tid kan Jens raskmeldes på fuld tid med 16 timers personlig assistance pr. uge.

Løft af værktøj og materialer

Marcus er tagdækker. Efter en piskesmældslæsion har han nedsat kraft i venstre arm og snurren i fingrene. Der er overvejelser om revalidering, men Marcus vil helst blive i sit gamle job. En personlig assistent bevilget 10 timer pr. uge bærer værktøj og materialer op på taget, og på den måde lykkes det at fastholde Marcus i jobbet.

Hjælp til fastholdelse i opgaver og sociale situationer

Mette har et medfødt udviklingshandicap og modtager førtidspension. Hun har gennemført en praktik i kantine og ønsker nu et job. Mette har svært ved at bevare fokus på opgaverne, og er for snakkesaglig i forhold til kolleger og gæster. Mette ansættes i løntilskudsjob for førtidspensionister i 30 timer om ugen og bevilges personlig assistance 10 timer ugentligt, til fastholdelse i opgaverne og at kunne indgå i sociale situationer.

Personlig assistance under efter- og videreuddannelse

Jf. lov om kompensation til handicappede i erhverv, kapitel 4.

Personlig assistance under efter- og videreuddannelse skal sikre, at erhvervsaktive personer med handicap får de samme muligheder for efter- og videreuddannelse som andre. Muligheden gælder, uanset om personen i forvejen får personlig assistance i forbindelse med sit daglige job.

Hvad indebærer ordningen?

Den personlige assistent yder praktisk bistand eller særlig personlig støtte ved de opgaver, som medfører barrierer for personen med handicap.

Der kan fx være tale om:

- Sekretærbistand
- Tegnsprogstolkning inkl. skrive-tolkning, MHS-tolkning og video-tolkning
- Støtte til strukturering, planlægning, mv.

Tilskud kan gives til både undervisningstimer og forberedelse.

Hvem er omfattet?

- Ledige, der deltager i:
 - Vejledning og opkvalificering, Jobrettet ud dannelse eller Res sourceforløb efter Beskæftigelsesindsats-loven.
 - Uddannelse på deltid med bevarelse af dag-pengeretten.
- Lønmodtagere og selvstændige, som deltager i almindelig efter- og videreuddannelse inden for det pågældende erhverv.
- Personer, der i forbindelse med ansættelse får tilskud til opkvalificering efter kompensations-loven.
- Sygedagpengemodtagere, revaliderede og førtidspensionister, der er på korte erhvervsrettede kurser.

Sektoransvar

Det er en betingelse for bevilling af personlig assistance, at der ikke kan ydes støtte efter anden lovgivning, jf. sektoransvarsprincippet. Hvis der er mulighed for Specialpædagogisk Støtte (SPS), går dette forud for bevilling af personlig assistance. Det er den studerende og uddannelsesinstitutionen, som sammen søger SPS. Læs mere om SPS her: www.spsu.dk.

Hvordan søger du?

- Kontakt din sagsbehandler eller en nøgleperson på handicapområdet i dit lokale jobcenter.
- Der skal søges til den konkrete uddannelse og for en bestemt periode.

Eksempler på bevilling af personlig assistance til efter- og videreuddannelse

Oplæsning af skærm og uddannelsesmateriale

Henrik er blind og har sin egen virksomhed. Han deltager i fritiden i et avanceret IT-kursus og har fået bevilget personlig assistance i 20 timer pr. uge til oplæsning af uddannelsesmateriale samt til at assistere sig ved både teoretisk undervisning og hjemmeopgaver. Assistenten gives som supplement til de tekniske hjælpemidler, han i forvejen har i sit arbejde.

Tegnsprogstolkning

Anders er snedker. Han er svært hørehæmmet og er derfor bevilget personlig assistance i form af tegnsprogstolkning i 1 time om ugen til brug ved personalemøder og instruktion. Han er yderligere bevilget 15 timers tolkebistand, i forbindelse med sin deltagelse i efter- og videreuddannelse i maskinstyring.

Tegnsprogstolkning

Marie er uddannet lærer og døv. Hun er ledig og modtager kontanthjælp som jobparat. Sagsbehandleren ønsker at afklare Maries beskæftigelsesmuligheder igennem et vejlednings- og opkvalificeringsforløb efter Beskæftigelsesindsatsloven. Marie får bevilliget 15 timers tegnsprogstolkning om ugen.

Hjælpemidler, arbejdsredskaber og arbejdspladsindretning

Jf. lov om kompensation til handicappede i erhverv, kapitel 4.

Hjælpemidler kan søges i form af arbejdsredskaber og mindre arbejdspladsindretning. Hjælpemidler kan søges af personer i beskæftigelse og personer, der deltager i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Hvad omfatter ordningen?

Jobcentret kan bevilge:

- Arbejdsredskaber
- Arbejdspladsindretning
- Undervisningsmaterialer

Hvem er omfattet?

- Lønmodtagere ansat i ordinært job
- Selvstændige
- Fleksjobansatte
- Førtidspensionister ansat i job med løntilskud (tidligere skånejob)
- Ledige, der deltager i vejledning og opkvalificering, virksomhedsspraktik, løntilskud eller nytteindsats efter Beskæftigelsesindsatsloven
- Personer i Isbryderordningen

Betingelser for bevilling

For at jobcenteret kan bevilge hjælpemidler efter lov om kompensation til handicappede i erhverv, er det en betingelse, at:

- Arbejdsredskabet ikke er sædvanligt forekommende på arbejdspladsen/uddannelsesinstitutionen.
- Hjælpemidlet er af afgørende betydning for, at personen kan deltage i tilbuddet eller fastholde ordinær beskæftigelse eller selvstændig virksomhed.
- Hjælpemidlet kompenserer for personens begrænsning i arbejdsevnen.

Hjælpemidler efter lov om kompensation til handicappede i erhverv bevilges til de konkrete arbejdsopgaver i det konkrete job. Såfremt man har behov for hjælpemidlet i ethvert erhverv, bevilges hjælpemidlet efter Serviceloven.

Hvordan søger du?

- Kontakt din sagsbehandler eller en nøgleperson i jobcentret i din bopælskommune, hvis du mener, et hjælpemiddel er relevant for dig.
- Jobcenteret sørger for at indhente den nødvendige dokumentation og de vurderinger, der skal til for at finde det rette hjælpemiddel.
- Arbejdsredskaber og arbejdspladsindretning kan først bevilges, når der er et konkret job eller tilbud at tage udgangspunkt i.

Eksempler på bevilling af arbejdsredskaber og arbejdspladsindretning

IT-rygsæk

Lars er ordblind og arbejder som pædagogmedhjælper i en børnehave. Han får bevilget et hjælpemiddel i form af en IT-rygsæk, så han bl.a. kan kommunikere skriftligt til forældre på børnehavens Intranet.

PC-udstyr

Anette er blind og arbejder som underviser. Hun er bevilget PC-udstyr med talesyntese, undervisningsbøger med blindskrift samt særlige arbejdsredskaber til speciel placering af udstyret.

Ergonomisk kontorstol

Nanna er civilingeniør og arbejder primært ved computer. Hun har en medfødt ryglidelse, som gør det svært at holde til det stillesiddende arbejde. Derfor bevilges Nanna en ergonomisk kontorstol, så hun kan variere sine arbejdsstillinger ved det hæve-/sænkeskrivebord, som hun havde i forvejen.

App som visualiserer tid og opgaver

Katrine har ADHD og svært ved at gennemføre de praktikker, jobcenteret iværksætter. Katrine er meget motiveret for at komme i arbejde, men mangler tidsfornemmelse og mister hurtigt overblikket. Jobcenteret bevilger en app med tilhørende hardware, som i løbet af dagen hjælper Katrine med at huske, hvad hun skal. Den visualiserer tiden og hvor langt hun er med sine opgaver.

Isbryderordningen - løntilskud til nyuddannede med handicap

Jf. lov om compensation til handicappede i erhverv, kap. 5.

Isbryderordningen er et særligt løntilskud til nyuddannede personer med handicap. Ordningen har til formål at give nyuddannede personer med handicap erhvervs erfaring.

Nyuddannede personer med handicap har ofte ikke haft samme muligheder for erhvervs erfaring gennem fritidsjob og frivilligt arbejde under uddannelsen som deres medstuderende. Isbryderordningen kan kompensere for dette og give relevant erfaring og netværk, som kan styrke jobsøgningen.

Det er ikke en betingelse, at Isbryderordningen etableres inden for det fagområde, som uddannelsen kvalificerer til. Der er ikke krav om forudgående ledighed for at gøre brug af Isbryderordningen.

Hvad indebærer ordningen?

- Personen i Isbryderordningen arbejder i virksomheden til overenskomstløn – både i private og offentlige ansættelser.

- Ansættelse med Isbryderordningen kan vare i op til ét år.
- Arbejdsgiveren får tilskud til den nye medarbejders løn – forhandlet med jobcenteret.

Hvis du modtager dagpenge, skal du være opmærksom på, at du forbruger af din dagpengeperiode, mens du er i løntilskud.

Hvem kan benytte Isbryderordningen?

- For at komme i en Isbryderordning er kriterierne, at:
- Du har gennemført en uddannelse af mindst 18 måneders varighed, der giver ret til optagelse i en A-kasse (intet krav om medlemskab).
- Du mangler erhvervs erfaring inden for det område, du er uddannet til.
- Ansættelsen påbegyndes inden 2 år efter afsluttet uddannelse.

Hvordan gør du?

Finder du et job, hvor du ønsker at benytte Isbryderordningen, skal du henvende dig til dit lokale jobcenter. Din A-kasse skal orienteres, hvis du er dagpengeberettiget.

Isbryderordningen kan kombineres med de øvrige kompenserende ordninger, fx personlig assistance og hjælpemidler, hvis dette er nødvendigt for at du kan varetage jobbet.

Der gælder forskellige regler for rådighed, alt efter om du er deltids- eller fuldtidsansat som isbryder. Rådighedsreglerne findes i lov om arbejdsløshedsforsikring mv. Er du isbryder på deltid og modtager supplerende dagpenge, skal du stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det betyder, at du skal være aktivt jobsøgende og være parat til at tage et fuldtidsarbejde, hvis et sådant kan tilbydes. Er du isbryder på fuld tid, skal du ikke stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Er du isbryder på deltid, uden at modtage supplerende dagpenge, er det reglerne for isbrydere på fuld tid, der finder anvendelse.

Eksempler på anvendelse af Isbryderordningen

Nyuddannet IT-supporter

Eva er uddannet IT-supporter og har en alvorlig synsnedsættelse. Efter et halvt års ansættelse i Isbryderordningen bliver Eva en vigtig medarbejder, og arbejdsgiver vælger at fastansætte hende i programmeringsafdelingen. Eva har fået bevilget personlig assistance i 15 timer om ugen til oplæsning af post samt til chaufførbistand rundt til virksomhedens kunder.

Nyuddannet pædagog

Susanne bliver uddannet pædagog gennem revalidering. En ulykke har medført lammelse, mest i benene. Hun bliver som nyuddannet pædagog ansat i job med løntilskud gennem Isbryderordningen. Der bevilges 10 timers personlig assistance om ugen til specifikke løfteopgaver. Susanne bliver fastansat efter et års ansættelse med løntilskuddet.

Mentor

Jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, kapitel 26.

En mentor kan bevilges, når en person for en periode har behov for særlig støtte for at kunne deltage i eller fastholde et job, beskæftigelsesrettet tilbud eller uddannelse. Mentoren er ofte en kollega på virksomheden, som frikøbes af jobcentret i et antal timer, men kan også rekvireres hos et mentorkorps.

Mentorstøtten er midlertidig, idet der skal være en forventning om progression hos personen, som har en mentor tilknyttet. Der kan bevilliges en mentor i op til seks måneder ad gangen, men med mulighed for forlængelse, hvis det er nødvendigt for at opnå det formulerede mål for mentorindsatsen.

Hvad indebærer ordningen?

Mentoren kan fx yde støtte til at:

- Komme op om morgenen
- Møde på arbejdspladsen eller uddannelsesstedet
- Kontakte jobcentret, lægen, kommunen mv.
- Besøge virksomheder forud for ansættelse
- Benytte offentlig transport
- Fungere socialt med kollegerne
- Strukturere arbejdsdagen

Hvem er omfattet?

Man kan få bevilget en mentor, hvis man:

- Er i job eller fleksjob og har behov for støtte til at fastholde arbejdet.
- Deltager i tilbud via jobcentret, fx virksomhedspraktik eller løntilskud.
- Er aktiveringsparat
kontanthjælpsmodtager.

Det er et krav, at mentorstøtten er en del af en beskæftigelsesrettet indsats, og at støtten er afgørende for, at personen kan gennemføre eller deltage i tilbud, uddannelse eller job. Derudover skal støtten ligge ud over, hvad arbejdsgiver eller uddannelsessted med rimelighed kan forventes at tilbyde. Det er ikke et krav, at man har et handicap, for at få en mentor.

Hvordan gør du?

Kontakt dit lokale jobcenter, hvis du mener, at en mentor kan være relevant for dig.

Eksempler på bevilling af mentor

Støtte til borger med psykisk sårbarhed

Anne på 25 år er sygemeldt fra ledighed. På grund af psykisk sårbarhed, gentagne depressioner og angst har hun haft svært ved at tage en uddannelse og fastholde et job. Jobcentret bevilger Anne mentorstøtte. Hun har en tæt og god kontakt til sin mentor, som følger hende i de situationer, hvor hun er utryk og angst. Efterhånden kan Anne se en fremtid med uddannelse og job for sig. Mentoren er fortsat en nødvendig støtte for Anne, efter at hun er startet på uddannelsen.

Støtte til arbejde i beskyttet værksted

Lise har et udviklingshandicap og i nogle år har hun arbejdet på et beskyttet værksted. Hun modtager førtidspension. Hun kunne godt tænke sig at arbejde i et cafeteria i en helt almindelig virksomhed. Efter en praktikperiode på tre måneder bliver Lise ansat i job med løntilskud for førtidspensionister. For at give Lise den nødvendige støtte under skiftet til jobbet, bliver en medarbejder i cafeteriaet frikøbt fem timer hver uge for at være mentor for Lise i de første måneder.

Fortrinsadgang

Jf. lov om kompensation til handicappede i erhverv mv., kapitel 2.

Reglerne om fortrinsadgang har til formål at styrke muligheder for beskæftigelse for personer med handicap.

Hvad indebærer ordningen?

Ordningen indebærer, at ansøgere med handicap kan søge offentligt opslåede stillinger med fortrinsadgang. Dette gælder også elevpladser, taxibevillinger, kiosker og stadepladser.

Ansøgere med fortrinsadgang har ret til at komme til en jobsamtale. Man ansættes, hvis arbejdsgiveren vurderer, at man er den bedst kvalificerede til jobbet.

Hvis arbejdsgiveren ikke ønsker at ansætte ansøgeren med fortrinsadgang, skal arbejdsgiver sende en skriftlig redegørelse til jobcentret og vente med at besætte stillingen, til der er gennemført en forhandling med jobcentret. Jobcentret skal her sikre at:

- Ansøgers kompetencer tages i betragtning.
- Arbejdsgiver kender til de handicapkompenserende ordninger.

Hvem er omfattet?

Personer, der på grund af et handicap har vanskeligheder med at opnå ansættelse.

Hvordan gør du?

Du kan enten inddrage jobcentret eller vælge at søge en stilling med fortrinsadgang uden om jobcentret.

Hvis jobcentret inddrages og vurderer, at du kan benytte fortrinsadgangen, har du krav på en ansættelsessamtale.

Vælger du at søge en stilling med fortrinsadgang uden at inddrage jobcenteret, har du krav på ansættelsessamtale, såfremt du opfylder de formelle uddannelseskrav nævnt i jobopslaget.

Du kan kontakte nøglepersonen på handicapområdet i det lokale jobcenter såfremt du ønsker jobcentrets hjælp til at søge en stilling med fortrinsadgang.

Der er intet krav om at oplyse om eller vedlægge dokumentation for funktionsnedsættelsen.

Eksempler på brug af reglerne om fortrinsadgang

Ingeniør

Katarina er ingeniør, men bliver fyret på grund af nedskæringer i firmaet. Hun har epilepsi og er bekymret for, at det forhindrer hende i at få nyt job. Katarina søger med fortrinsadgang et job som ingeniør i en teknisk forvaltning. Da en anden ansøger er bedre kvalificeret, får Katarina ikke jobbet, men ansættes, efter forhandling, i stedet i job med løntilskud samme sted.

Skolelærer

Claus er kørestolsbruger på grund af et medfødt handicap. Han er uddannet skolelærer, men har haft svært ved at blive inviteret til ansættelsessamtaler. Ved hjælp af fortrinsadgang kommer han til samtale og bliver ansat i en nyoprettet stilling som lærer.

FASTHOLDELSESKONSULENT I VIRKSOMHEDSSERVICE

- Nøgleperson i de kompenserende ordninger

Steen Christensen

Tlf: 5588 6503

Mail: vkcn@naestved.dk